

KOCAK OCH ÖRS

DOMSTOLENS DOM

den 14 mars 2000 *

I de förenade målen C-102/98 och C-211/98,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG), från Bundessozialgericht (Tyskland), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i de vid den nationella domstolen anhängiga målen mellan

Ibrahim Kocak

och

Landesversicherungsanstalt Oberfranken und Mittelfranken (C-102/98),

och mellan

Ramazan Örs

och

Bundesknappschaft (C-211/98),

* Rättegångsspråk: tyska.

angående tolkningen av artikel 9 i avtalet om upprättandet av en associering mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Turkiet, som undertecknades den 12 september 1963 i Ankara och som ingicks, godkändes och bekräftades för gemenskapens räkning genom rådets beslut 64/732/EEG av den 23 december 1963 (EGT 217, 1964, s. 3685), av artikel 37 i tilläggsprotokollet, som undertecknades den 23 november 1970 i Bryssel och som ingicks, godkändes och bekräftades för gemenskapens räkning genom rådets förordning (EEG) nr 2760/72 av den 19 december 1972 (EGT L 293, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 1, s. 130), av artikel 10.1 i associeringsrådets beslut nr 1/80 av den 19 september 1980 om associeringens utveckling (beslutet har inte publicerats) och av artikel 3.1 i associeringsrådets beslut nr 3/80, av samma dag, om tillämpningen av Europeiska gemenskapernas medlemsstaters system för social trygghet på turkiska arbetstagare och deras familjemedlemmar (EGT C 110, 1983, s. 60),

meddelar

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden G.C. Rodríguez Iglesias, avdelningsordförandena D.A.O. Edward, L. Sevón och R. Schintgen (referent) samt domarna P.J.G. Kapteyn, C. Gulmann, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, H. Ragnemalm, M. Wathelet och V. Skouris,

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
justitiesekreterare: R. Grass,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

i mål C-102/98

— Tysklands regering, genom E. Röder, Ministerialrat, förbundsekonoministeriet, och C.-D. Quassowski, Regierungsdirektor, förbundsfinansministeriet, båda i egenskap av ombud,

- Europeiska gemenskapernas kommission, genom juridiske rådgivaren P.J. Kuijper, i egenskap av ombud, biträdd av advokaterna I. Brinker och R. Karpenstein, Bryssel,

i mål C-211/98

- R. Örs, genom advokaten H.-H. Volkenborn, Herten,
- Tysklands regering, genom E. Röder och C.-D. Quassowski,
- Frankrikes regering, genom K. Rispal-Bellanger, sous-directeur, utrikesministeriets rättsavdelning, och A. de Bourgoing, chargé de mission, samma avdelning, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska gemenskapernas kommission, genom P.J. Kuijper, biträdd av advokaten R. Karpenstein,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 7 september 1999 av: Landesversicherungsanstalt Oberfranken und Mittelfranken, företrädd av direktören N. Mayer och W.D. Walloth, Ministerialrat, förbundsministeriet för arbetsmarknad och sociala frågor, båda i egenskap av ombud, R. Örs, företrädd

av advokaten H.-H. Volkenborn, Tysklands regering, företrädd av C.-D. Quasowski, och kommissionen, företrädd av P.J. Kuijper, biträdd av advokaten R. Karpenstein,

och efter att den 7 oktober 1999 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Bundessozialgericht har genom två beslut av den 17 februari och den 31 mars 1998, som inkom till domstolens kansli den 9 april (C-102/98) och den 8 juni (C-211/98) samma år, i enlighet med artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG) ställt flera frågor om tolkningen av artikel 9 i avtalet om upprättandet av en associering mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Turkiet, som undertecknades den 12 september 1963 i Ankara och som ingicks, godkändes och bekräftades för gemenskapens räkning genom rådets beslut 64/732/EEG av den 23 december 1963 (EGT 217, 1964, s. 3685, nedan kallat associeringsavtalet), av artikel 37 i tilläggsprotokollet, som undertecknades den 23 november 1970 i Bryssel och som ingicks, godkändes och bekräftades för gemenskapens räkning genom rådets förordning (EEG) nr 2760/72 av den 19 december 1972 (EGT L 293, s. 1, svensk specialutgåva, område 11, volym 1, s. 130, nedan kallat tilläggsprotokollet), av artikel 10.1 i associeringsrådets beslut nr 1/80 av den 19 september 1980 om associeringens utveckling (beslutet har inte publicerats) och av artikel 3.1 i associeringsrådets beslut nr 3/80, av samma dag, om

tillämpningen av Europeiska gemenskapernas medlemsstaters system för social trygghet på turkiska arbetstagare och deras familjemedlemmar (EGT C 110, 1983, s. 60).

- 2 Dessa frågor har uppkommit i två tvister mellan dels den turkiske medborgaren Ibrahim Kocak och pensionskassan Landesversicherungsanstalt Oberfranken und Mittelfranken (nedan kallad LVA) (C-102/98), dels den turkiske medborgaren Ramazan Örs och Bundesknappschaft (federal försäkringskassa för gruvarbetare) (C-211/98), angående dessa två organs vägran att, vid beviljande av ålderspension till Ibrahim Kocak och Ramazan Örs, beakta den av en turkisk domstol fastställda rättelsen av det födelsedatum som dessa personer hade anmält när de anslöt sig till det tyska systemet för social trygghet.

Associeringen EEG—Turkiet

- 3 Enligt artikel 2.1 i associeringsavtalet syftar detta till att främja ett fortgående och balanserat stärkande av handeln och de ekonomiska förbindelserna mellan parterna. Associeringsavtalet omfattar därför en förberedande fas som skall göra det möjligt för Turkiet att stärka sin ekonomi med gemenskapens hjälp (artikel 3), en övergångsfas, under vilken en tullunion stegvis skall införas och parternas ekonomiska politik tillnärmas (artikel 4) samt en slutfas, som baseras på en tullunion och innebär en intensifierad samordning av parternas ekonomiska politik (artikel 5).
- 4 Artikel 6 i associeringsavtalet har följande lydelse:

”För att säkerställa associeringsordningens tillämpning och gradvisa utveckling, skall de avtalslutande parterna sammanträda inom ett associeringsråd som verkar inom gränserna för de befogenheter som detta råd har enligt avtalet.”

5 I artikel 9 i associeringsavtalet föreskrivs följande:

”De avtalsslutande parterna är ense om att inom tillämpningsområdet för detta avtal, och utan att det påverkar tillämpningen av andra särskilda bestämmelser som antas med stöd av artikel 8, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden i enlighet med den princip som anges i artikel 7 i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen.”

6 Artikel 12 i associeringsavtalet har följande lydelse:

”De avtalsslutande parterna skall vägledas av artiklarna 48, 49 och 50 i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen för att stegvis genomföra fri rörlighet för arbetstagare mellan sig.”

7 I tilläggsprotokollet, som enligt artikel 62 i detsamma skall utgöra en integrerad del av associeringsavtalet, fastställs enligt artikel 1 villkoren, den närmare utformningen av och tidsplanen för genomförandet av den övergångsfas som fastställs i artikel 4 i associeringsavtalet.

8 Artikel 37 i tilläggsprotokollet har följande lydelse:

”Varje medlemsstat skall gentemot de arbetstagare som är av turkisk nationalitet och som är anställda i gemenskapen tillämpa regler som vad gäller arbetsförhållanden och avlöning inte innebär någon diskriminering på grundval av nationalitet [jämfört med] de arbetstagare som är medborgare i någon av de andra medlemsstaterna.”

9 Artikel 39 i tilläggsprotokollet har följande lydelse:

”Associeringsrådet skall före utgången av det första året efter detta protokolls ikraftträdande utfärda bestämmelser inom området för social trygghet för sådana arbetstagare av turkisk nationalitet som utvandrar från en medlemsstat till en annan eller invandrar från en medlemsstat till en annan, samt för deras familjer som är bosatta inom gemenskapen.”

10 Enligt tredje övervägandet i ingressen till beslut nr 1/80, syftar beslutet till att, inom området för social trygghet, förbättra det system som arbetstagare och deras familjemedlemmar omfattas av i förhållande till det gällande systemet och till att genomföra bestämmelserna om social trygghet och om utbyte av unga arbetstagare.

11 I artikel 10.1 i beslut nr 1/80, som förekommer i beslutets kapitel II, med rubriken ”Sociala bestämmelser”, under avsnitt 1 om ”Frågor om arbetstagares anställning och fria rörlighet”, föreskrivs följande:

”Gemenskapens medlemsstater skall gentemot turkiska arbetstagare på medlemsstaternas reguljära arbetsmarknad tillämpa regler som vad gäller avlöning och andra arbetsförhållanden inte innebär någon diskriminering på grund av nationalitet jämfört med de arbetstagare som är medborgare i någon av de andra medlemsstaterna.”

12 Beslut nr 3/80, som har antagits med stöd av artikel 39 i tilläggsprotokollet, är avsett att samordna medlemsstaternas system för social trygghet för att turkiska arbetstagare som är eller som har varit sysselsatta i en eller flera av gemenskapens medlemsstater, liksom dessa arbetstagares familjemedlemmar och efterlevande,

skall erhålla förmåner som utges inom de traditionella grenarna av social trygghet.

- 13 Artikel 2 i beslut nr 3/80, vilken har rubriken "Personkrets", har följande lydelse:

"Detta beslut gäller:

- arbetstagare som omfattas eller har omfattats av lagstiftningen i en eller flera medlemsstater och som är medborgare i Turkiet,

..."

- 14 Artikel 3.1 i samma beslut, vilken har rubriken "Likabehandling", har följande lydelse:

"Om något annat inte följer av de särskilda bestämmelserna i detta beslut har personer, som är bosatta inom en medlemsstats territorium och för vilka detta

beslut gäller, samma skyldigheter och rättigheter enligt en medlemsstats lagstiftning som denna medlemsstats egna medborgare.”

- 15 I artikel 4.1 i beslut nr 3/80, vilken har rubriken ”Sakområden”, föreskrivs följande:

”Detta beslut gäller all lagstiftning om följande grenar av social trygghet:

...

c) förmåner vid ålderdom,

...”

Den nationella lagstiftningen

- 16 I Tyskland har alla manliga försäkringstagare som har uppnått 65 års ålder och som har varit försäkrade under minst 60 månader rätt till ålderspension.

- 17 Det är obligatoriskt för varje person som omfattas av pensionsförsäkringen att inneha ett försäkringsnummer med uppgift om personens födelsedatum. Den behöriga pensionskassan tilldelar den berörda personen detta nummer på grundval av de uppgifter som dennes förste arbetsgivare har överlämnat i samband med den anmälan som arbetsgivaren är skyldig att göra till sjukkassan.
- 18 1 § femte stycket i förordningen av den 7 december 1987 om tilldelning och sammansättning av försäkringsnummer (Verordnung über die Vergabe und Zusammensetzung der Versicherungsnummer, *BGBI.* I, 1987, s. 2532) har följande lydelse:

”Ett försäkringsnummer tilldelas endast en gång och kan inte rättas. Om födelsedatumet eller försäkringsnumrets serienummer är felaktigt får den försäkrade personen ett nytt försäkringsnummer. Det felaktiga numret får inte längre användas och skall göras obrukbart...”

- 19 I 33a § i avdelning I i lagen om social trygghet (Erstes Buch des Sozialgesetzbuch, nedan kallad SGB), som trädde i kraft den 1 januari 1998 till följd av antagandet av den första lagen om ändring av SGB III samt andra lagar av den 16 december 1997 (*BGBI.* I, 1997, s. 2970), föreskrivs följande:

”1) Om en rättighet eller en skyldighet är beroende av att en viss åldersgräns har uppnåtts eller överskridits, skall hänsyn tas till det födelsedatum som den person som har denna rättighet eller skyldighet eller hans familjemedlemmar först har anmält till ett socialförsäkringsorgan eller, om det är fråga om en anmälan enligt tredje eller sjätte avsnittet i fjärde avdelningen, till arbetsgivaren.

2) Avvikelse från födelsedatum enligt punkt 1 får endast göras om det organ som är behörigt att betala ut förmånerna fastställer

a) att det föreligger ett skrivfel,

b) att ett annat födelsedatum följer av en handling som i original har utfärdats före den tidpunkt vid vilken anmälan enligt punkt 1 gjordes.

3) Punkterna 1 och 2 skall tillämpas på motsvarande sätt på födelsedatum som ingår i försäkringsnummer eller annat kännetecknande nummer inom området för sociala förmåner enligt denna lag.”

20 Av den nationella domstolens redogörelse för motiven till lagförslaget framgår att denna bestämmelse har till syfte att undvika oskäliga anspråk på sociala förmåner i de fall där det, bland annat till följd av en ändring av ett födelsedatum, begärs att sådana förmåner skall betalas ut i förtid. I flera utländska rättsordningar ges nämligen en möjlighet att ändra ett födelsedatum genom ett domstolsavgörande. Sådana ändringar kan enligt tysk socialrätt leda till fördelar som inte skulle uppkomma enligt de ifrågavarande utländska rättsordningarna. I dessa rättsordningar erkänns oftast inte ändringar av födelsedatum inom området för social trygghet. I sådana situationer krävs alltså en särskilt ingående administrativ kontroll. De nya föreskrifterna förenklar denna kontroll och syftar till att säkerställa att sådana ändringar i princip inte heller skall beaktas i tysk socialrätt. Enligt den nationella domstolen har det inte ansetts nödvändigt att anta en särskild övergångsbestämmelse.

Tvisterna i målen vid den nationella domstolen

Mål C-102/98

- 21 Från april 1962 till december 1966 arbetade Ibrahim Kocak i gruvindustrin i Tyskland och han var i denna egenskap obligatoriskt ansluten till systemet för social trygghet. Från och med maj 1970 har han varit stadigvarande bosatt i denna medlemsstat, där han arbetade fram till förtidspensioneringen den 1 oktober 1986. Från och med den 1 oktober 1991, då utbetalningen av förtidspensionen upphörde, uppbär han socialbidrag.
- 22 Ibrahim Kocaks födelsedatum, såsom det fördes in i de försäkringsnummer som han tilldelades åren 1970 och 1980, är den 20 oktober 1933. Till följd av ett avgörande av civildomstolen i Düzce av den 3 december 1985 ändrades Ibrahim Kocaks födelsedatum i det turkiska folkbokföringsregistret så, att födelseåret i stället angavs vara år 1926. Detta ledde till att Landesversicherungsanstalt Schleswig-Holstein, genom beslut av den 14 augusti 1986, tilldelade honom ett nytt försäkringsnummer med beaktande av det på så sätt rättade födelsedatumet.
- 23 I augusti 1991 begärde Ibrahim Kocak att LVA skulle betala ut ålderspension på den grunden att han hade uppnått 65 års ålder. LVA fann i beslut av den 17 februari 1992 att domstolsavgörandet om rättelse av det turkiska folkbokföringsregistret inte kunde erkännas i fråga om den berörda personens födelsedatum och att det endast var datumet den 20 oktober 1933 som var relevant för den tyska pensionsförsäkringen. Följaktligen tilldelade LVA Ibrahim Kocak ett nytt försäkringsnummer som grundades på födelseåret 1933. LVA avslog Ibrahim Kocaks begäran om ålderspension i beslut av den 1 december 1993 med motiveringen att denne var född år 1933 och därför inte skulle uppnå 65 års ålder förrän i oktober 1998.

- 24 Genom beslut av den 19 januari 1994 avslag LVA även de klagomål som Ibrahim Kocak hade framställt gentemot de två ovannämnda besluten. LVA motiverade detta avslag med att det inte hade bevisats att Ibrahim Kocak var född år 1926 och inte år 1933, som var det år han hade uppgett då han anslöt sig till det tyska pensionssystemet. LVA anförde att varken den turkiska civildomstolens avgörande eller det av Ibrahim Kocak åberopade vittnesmålet kunde anses utgöra ett sådant bevis, eftersom underlaget för avgörandet endast utgjordes av ett läkarutlåtande och riktigheten av vittnesmålet inte kunde styrkas av någon bevishandling.
- 25 Efter det att Landessozialgericht Schleswig-Holstein hade upphävt det avgörande som Sozialgericht Itzehoe hade meddelat i första instans, genom vilket den av Ibrahim Kocak där väckta talan bifölls, inkom denne med en revisionsansökan till Bundessozialgericht. Trettonde avdelningen vid Bundessozialgericht anser att det råder tvivel om huruvida 33a § SGB I är förenlig med icke-diskrimineringsprincipen och principen om likabehandling, och har därför beslutat att förklara målet vilande och att ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

”Skall reglerna om associeringen mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Turkiet (särskilt artikel 9 i avtalet om upprättandet av en associering mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Turkiet av den 12 september 1963, artikel 37 i det till avtalet bifogade tilläggsprotokollet av den 23 november 1970, artikel 10 i associeringsrådets beslut nr 1/80 av den 19 september 1980 och artikel 3.1 i associeringsrådets beslut nr 3/80 av den 19 september 1980) tolkas på så sätt att lagstiftaren i en medlemsstat inte får utfärda föreskrifter enligt vilka det födelsedatum som den försäkrade personen först har anmält till ifrågavarande medlemsstats socialförsäkringsorgan eller till arbetsgivaren i denna medlemsstat (i den mån arbetsgivaren har en anmälningsskyldighet i förhållande till socialförsäkringsorganet) i princip ligger till grund för tilldelningen av försäkringsnummer och för beviljande av ålderspension, om dessa föreskrifter även tillämpas på migrerande arbetstagare från Turkiet utan hänsyn till det turkiska folkbokföringsregistrets särskilda beskaffenhet?”

Mål C-211/98

- 26 Ramazan Örs har sedan år 1972 varit bosatt i Tyskland, där han är ansluten till det pensionssystem som tillämpas av Bundesknappschaft. Ramazan Örs anmälde vid sin anslutning att han var född den 1 maj 1950, varefter Bundesknappschaft tilldelade honom ett försäkringsnummer i vilket detta födelsedatum ingick.
- 27 Till följd av ett avgörande av underrätten i Balikesir av den 9 november 1992 rättades Ramazan Örs födelsedatum i det turkiska folkbokföringsregistret till den 1 maj 1946. Skälen till avgörandet angavs vara de under ed avlagda vittnesmål som Ramazan Örs hade åberopat samt analysen av det hudvävnadsprov som hade tagits på dennes högra arm.
- 28 Genom beslut av den 14 juni 1993 respektive den 14 september 1993 avslog Bundesknappschaft Ramazan Örs begäran och senare klagomål, om att hans födelsedatum och försäkringsnummer skulle ändras på grundval av nämnda domstolsavgörande.
- 29 Efter det att Ramazan Örs talan mot avslagsbesluten hade ogillats av Sozialgericht Gelsenkirchen och, efter överklagande, av Landessozialgericht Nordrhein-Westfalen inkom denne med en revisionsansökan till Bundessozialgericht. I sin revisionsansökan har han gjort gällande dels att försäkringsnumret inte endast är avsett för identifieringsändamål utan är av avgörande betydelse för när han skall anses ha slutat sitt yrkesverksamma liv och följaktligen för hans rättigheter i fråga om ålderspension, dels att den turkiska domstolens avgörande, som har vunnit laga kraft, är bindande för Bundesknappschaft. Ramazan Örs har dessutom påpekat att Bundesknappschaft i sin egenskap av sjukkassa har registrerat honom med beaktande av hans ändrade födelsedatum.
- 30 Efter att bland annat ha konstaterat att det mål som är anhängigt vid den skiljer sig från mål C-336/94, Dafeki (REG 1997, s. I-6761), i vilket dom avkunnades

den 2 december 1997, dels eftersom Ramazan Örs inte är medborgare inom gemenskapen utan migrerande arbetstagare från Turkiet, dels eftersom 33a § SGB I utesluter att rättelser görs i efterhand av födelsedatum för ändamål som omfattas av socialrätten, har åttonde avdelningen vid Bundessozialgericht beslutat att förklara målet vilande och att ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1) Finns det, på grundval av reglerna om associeringen mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Turkiet, ett diskrimineringsförbud inom området för social trygghet som är direkt tillämpligt på turkiska arbetstagare i Förbundsrepubliken Tyskland?

2) Om fråga 1 besvaras jakande: Skall detta förbud tolkas på så sätt att det utgör hinder mot att tillämpa en nationell bestämmelse enligt vilken det födelsedatum som skall vara avgörande för förmåner enligt den lagstadgade pensionsförsäkringen och för det försäkringsnummer som tilldelas i samband härmed är det officiella födelsedatum som framgick av bevishandlingar när den turkiske arbetstagaren för första gången anmäldes till ett nationellt socialförsäkringsorgan?”

31 Domstolens ordförande förordnade genom beslut av den 2 december 1998 att de två målen skulle förenas vad gäller det muntliga förfarandet och domen.

Tolkningsfrågorna

32 Den nationella domstolen har ställt sina frågor, som skall undersökas tillsammans, för att få klarhet i huruvida principen om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet, som framgår av flera av de ovannämnda bestämmelserna om associeringen mellan EEG och Turkiet, skall tolkas på så sätt att den utgör

hinder mot att en medlemsstat tillämpar nationella föreskrifter på turkiska arbetstagare, enligt vilka det födelsedatum som skall vara avgörande för ålderspension och för det försäkringsnummer som tilldelas i samband härmed är det som följer av den berörda personens första anmälan till ett socialförsäkringsorgan i denna stat, och enligt vilka ett annat födelsedatum endast kan beaktas om det inges en handling som i original har utfärdats före den tidpunkt vid vilken denna anmälan gjordes.

33 Domstolen konstaterar för det första att turkiska medborgare som, i likhet med Ibrahim Kocak och Ramazan Örs, omfattas eller har omfattats av lagstiftningen i en av medlemsstaterna ingår i den personkrets som, för tillämpningen av beslut nr 3/80, anges i artikel 2 i beslutet.

34 En medlemsstats lagstiftning, som den som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, genom vilken det avgörs vilket födelsedatum som skall beaktas för att fastställa när en rätt till ålderspension skall inträda, utgör vidare en lagstiftning om en av de grenar av social trygghet som uttryckligen nämns i artikel 4.1 c i beslut nr 3/80 och omfattas följaktligen av detta besluts materiella tillämpningsområde.

35 För det andra skall erinras om att domstolen i dom av den 4 maj 1999 i mål C-262/96, Sürül (REG 1999, s. I-2685), punkt 74, har fastslagit att det i artikel 3.1 i beslut nr 3/80 inom beslutets tillämpningsområde fastslås en precis och ovillkorlig princip som är tillräckligt bestämd för att kunna tillämpas av en nationell domstol, och som således kan reglera enskildas rättsliga ställning. Den direkta effekt som således skall tillerkännas denna bestämmelse medför att enskilda som artikeln är tillämplig på har rätt att åberopa den vid medlemsstaternas domstolar.

36 I enlighet med nämnda bestämmelse har turkiska medborgare som är bosatta inom en medlemsstats territorium, och för vilka beslut nr 3/80 gäller, rätt till

sociala trygghetsförmåner i den medlemsstat där de är bosatta, enligt denna medlemsstats lagstiftning på samma villkor som medlemsstatens egna medborgare. Inom det specifika området social trygghet utgör artikeln således det konkreta genomförandet av den allmänna princip om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet som stadgas i artikel 9 i associeringsavtalet (se i detta avseende domen i det ovannämnda målet *Sürül*, punkt 64).

- 37 Det finns mot denna bakgrund ingen anledning att undersöka om sistnämnda bestämmelse, som den nationella domstolen uttryckligen har hänvisat till, också skall tillämpas på personer som, i likhet med Ibrahim Kocak och Ramazan Örs, redan kan åberopa den princip om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet som i artikel 3.1 i beslut nr 3/80 fastslås specifikt i fråga om social trygghet.
- 38 Detsamma gäller artikel 37 i tilläggsprotokollet och artikel 10.1 i beslut nr 1/80, som rör tillämpningen på turkiska medborgare av den allmänna principen om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet vad gäller avlöning och andra arbetsförhållanden.
- 39 Vad beträffar räckvidden av den i artikel 3.1 i beslut nr 3/80 angivna principen om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet, skall erinras om att det av domstolens fasta rättspraxis följer att reglerna om likabehandling inte bara förbjuder öppen diskriminering på grund av nationalitet, utan även all dold diskriminering som, genom tillämpning av andra särskiljningskriterier i själva verket leder till samma resultat (se i detta avseende dom av den 27 januari 2000 i mål C-190/98, *Graf*, REG 2000, s. I-493, punkt 14).
- 40 Sådana föreskrifter som de som är i fråga i målet vid den nationella domstolen är emellertid tillämpliga oberoende av de berörda arbetstagarnas nationalitet.

- 41 De handlingar som inges för att undanröja det födelsedatum som har uppgivits vid en första anmälan till ett socialförsäkringsorgan har enligt dessa föreskrifter dessutom samma bevisvärde, oavsett deras ursprung. I föreskrifterna görs ingen skillnad med avseende på i vilken stat en sådan handling har upprättats eller vilken typ av handling det rör sig om. Såsom den tyska regeringen har angett utan att bli motsagd innebär föreskrifterna dessutom att inte endast handlingar avseende folkbokföringen tillerkänns bevisvärde utan även andra handlingar, exempelvis de som utfärdas i samband med skolgång eller militärtjänst, på grundval av vilka slutsatser kan dras beträffande den berörda personens födelsedatum.
- 42 Sådana föreskrifter skiljer sig således klart från de bestämmelser som prövades i domen i det ovannämnda målet Dafeki, enligt vilka personbevis som hade utfärdats av de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat hade lägre bevisvärde än personbevis som hade utfärdats av de tyska myndigheterna (se domen i det ovannämnda målet Dafeki, punkterna 5 och 12).
- 43 Det kan dessutom konstateras att det av Bundessozialgerichts beslut om hänskjutande följer att även enligt turkisk rätt är det relevanta födelsedatumet i fråga om social trygghet i princip det som har uppgivits vid den första anslutningen och att en senare rättelse av detta datum inte har någon verkan i detta avseende.
- 44 Mot denna bakgrund finner domstolen att sådana föreskrifter som de som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, enligt vilka ett annat födelsedatum än det som har uppgivits till ett socialförsäkringsorgan vid en första anmälan endast kan beaktas om det inges en handling som i original har utfärdats före den tidpunkt vid vilken denna anmälan gjordes, inte försätter turkiska medborgare i en annan rättslig ställning än den som medborgarna i deras bosättningsstat befinner sig i.

- 45 Den nationella domstolen utesluter emellertid inte att sådana föreskrifter ändå kan ge upphov till indirekt diskriminering av turkiska arbetstagare, i den mån det i föreskrifterna inte tas tillräcklig hänsyn till de skillnader i rättsliga och faktiska förhållanden som finns mellan Republiken Turkiet och Förbundsrepubliken Tyskland, i fråga om sättet att föra folkbokföringsregistret. Medan den första anmälan som tyska medborgare gör till ett socialförsäkringsorgan i allmänhet grundas på tillförlitliga folkbokföringsuppgifter vilar de uppgifter som lämnas av turkiska arbetstagare födda i Turkiet ofta på betydligt osäkrare grund, och de behöver därför oftare ändras i efterhand.
- 46 Den nationella domstolen har i sitt beslut om hänskjutande i mål C-102/98 i detta hänseende påpekat att enligt 16 § i lagen om folkbokföring (Personenstandsgesetz, nedan kallad PStG) måste anmälan om födsel göras inom en vecka till folkbokföringskontoret i det område där barnet är fött. Anmälningsskyldigheten åligger i första hand fadern i äktenskapet, men kan även åligga andra personer. En person som inte fullgör anmälningsskyldigheten i rätt tid gör sig, enligt 68 § PStG, skyldig till en förseelse och kan ådömas böter.
- 47 Folkbokföringskontoret skall, enligt 20 § PStG, pröva uppgifterna i anmälan när det uppkommer tvivel om uppgifternas riktighet. Har en anteckning om födelsedatum införts i folkbokföringsregistret kan rättelse endast ske genom domstols förordnande (47 § jämförd med 46—46b § PStG). Domstolen är för detta ändamål skyldig att ex officio och på ett uttömmande sätt fastställa alla de faktiska omständigheterna med hjälp av alla lämpliga informationskällor. Uppgiften får endast rättas om domstolen är övertygad om att den är oriktig.
- 48 I Turkiet är förhållandena, enligt den nationella domstolen, påtagligt annorlunda. Enligt artikel 39 i den turkiska civillagen skall en födsel visserligen anmälas inom en månad till den myndighet som ansvarar för folkbokföringsregistret. Det är emellertid uppenbart att man särskilt på landsbygden inte alltid iakttar denna skyldighet i rätt tid och på ett tillförlitligt sätt. Den nationella domstolen har

tillagt att även om rättelser i folkbokföringsregistret får göras med stöd av ett domstolsavgörande, enligt artikel 38 i den turkiska civillagen och enligt artikel 11 i den turkiska folkbokföringslagen, har de specialiserade avdelningarna inom socialförsäkringsorganen emellertid betecknat de kriterier som de turkiska domstolarna ofta tillämpar vid prövningen som ytterst generösa. Tyska domstolar har för övrigt upprepade gånger påtalat att man i Turkiet helt har underlåtit att ex officio besluta om en grundlig bevisupptagning.

- 49 Kommissionen har hävdats att med hänsyn till dessa rättsliga och faktiska skillnader utgör vägran att för pensionsförsäkringsändamål beakta ett annat födelsedatum än det som har uppgivits vid en första anmälan till ett socialförsäkringsorgan, när det nya födelsedatumet inte följer av en handling som i original har utfärdats före den tidpunkt vid vilken denna anmälan gjordes, en form av indirekt diskriminering av migrerande arbetstagare från Turkiet, i förhållande till vilken det återstår att avgöra om bestämmelserna grundas på objektiva hänsyn, som är oberoende av de berörda arbetstagarnas medborgarskap, och som står i proportion till det lagenliga syfte som eftersträvas med de nationella bestämmelserna (se i detta avseende dom av den 23 maj 1996 i mål C-237/94, O'Flynn, REG 1996, s. I-2617, punkt 19).
- 50 Det är i detta hänseende av vikt att understryka att de särskilda svårigheter som de föreskrifter som är i fråga i målet vid den nationella domstolen kan ge upphov till för de migrerande arbetstagarna från Turkiet är en följd av den turkiska lagstiftningen om folkbokföringsregister och de särskilda villkoren för hur denna lagstiftning tillämpas i praktiken.
- 51 Den i artikel 3.1 i beslut nr 3/80 fastslagna principen om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet kan emellertid inte utgöra grund för en begäran att en medlemsstat, som har meddelat föreskrifter om fastställelse av födelsedatum i syfte att tilldela ett försäkringsnummer och bevilja ålderspension, skall beakta de särskilda förhållanden som följer av innehållet i och de närmare föreskrifterna för den faktiska tillämpningen av den turkiska lagstiftningen om folkbokföring.

- 52 Eftersom de föreskrifter som är i fråga i målet vid den nationella domstolen följaktligen inte ger upphov till någon skillnad i behandling som kan anses utgöra indirekt diskriminering på grund av nationalitet, finns det inte längre någon anledning att pröva om den grundas på objektiva hänsyn och står i proportion till det lagenliga syfte som eftersträvas med de nationella bestämmelserna (se i detta avseende dom av den 15 januari 1998 i mål C-15/96, Schoening-Kougebetopoulou, REG 1998, s. I-47, punkt 21, och dom av den 7 maj 1998 i mål C-350/96, Clean Car Autoservice, REG 1998, s. I-2521, punkterna 30 och 31).
- 53 Det är av samma skäl inte heller nödvändigt att särskilt undersöka, såsom kommissionen har hävdats till följd av de tvivel som den nationella domstolen i detta hänseende har uttryckt i beslutet om hänskjutande i mål C-102/98, huruvida det är så att föreskrifterna inte står i proportion till de syften som eftersträvas, om de, då det inte finns någon övergångsbestämmelse, även tillämpas på migrerande arbetstagare från Turkiet vars första anmälan till ett socialförsäkringsorgan har gjorts inom ramen för en tidigare lagstiftning vid en tidpunkt då dessa arbetstagare inte hade någon anledning att förvänta sig att de skulle kunna grunda sin begäran om pension på sitt verkliga födelsedatum, som avviker från det födelsedatum som först har anmälts, endast om det förstnämnda datumet följer av en handling som i original har utfärdats före den tidpunkt vid vilken den första anmälan gjordes.
- 54 Frågan huruvida sådana personer som Ibrahim Kocak och Ramazan Örs vid beviljande av ålderspension kan ha rättigheter på grund av att de, innan de föreskrifter som är i fråga i målet vid den nationella domstolen trädde i kraft, hade tilldelats ett nytt försäkringsnummer eller på grund av att de hade ingett en begäran om att deras försäkringsnummer skulle ändras inom ramen för en tidigare lagstiftning, som var mindre restriktiv, skall besvaras i enlighet med den nationella rätten.
- 55 Med hänsyn till det ovan anförda skall de frågor som har ställts besvaras så, att artikel 3.1 i beslut nr 3/80 skall tolkas på så sätt att den inte utgör något hinder mot att en medlemsstat tillämpar nationella föreskrifter på turkiska arbetstagare, enligt vilka det födelsedatum som skall vara avgörande för ålderspension och för det försäkringsnummer som tilldelas i samband härmed är det som följer av den

berörda personens första anmälan till ett socialförsäkringsorgan i denna stat, och enligt vilka ett annat födelsedatum endast kan beaktas om det inges en handling som i original har utfärdats före den tidpunkt vid vilken denna anmälan gjordes.

Rättegångskostnader

- 56 De kostnader som har förorsakats den franska och den tyska regeringen samt kommissionen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

— angående de frågor som genom beslut av den 17 februari och den 31 mars 1998 har ställts av Bundessozialgericht — följande dom:

Artikel 3.1 i associeringsrådets beslut nr 3/80 av den 19 september 1980 om tillämpningen av Europeiska gemenskapernas medlemsstaters system för social

trygghet på turkiska arbetstagare och deras familjemedlemmar skall tolkas på så sätt att den inte utgör något hinder mot att en medlemsstat tillämpar nationella föreskrifter på turkiska arbetstagare, enligt vilka det födelsedatum som skall vara avgörande för ålderspension och för det försäkringsnummer som tilldelas i samband härmed är det som följer av den berörda personens första anmälan till ett socialförsäkringsorgan i denna stat, och enligt vilka ett annat födelsedatum endast kan beaktas om det inges en handling som i original har utfärdats före den tidpunkt vid vilken denna anmälan gjordes.

Rodríguez Iglesias	Edward	Sevón
Schintgen		Kapteyn
Gulmann	Puissochet	Hirsch
Ragnemalm	Wathelet	Skouris

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 14 mars 2000.

R. Grass

G.C. Rodríguez Iglesias

Justitiesekreterare

Ordförande